

Domein Optellen & Aftrekken

Onderwerp: erbij en eraf t/m 10

Moment in het jaar	Te behalen doel op de leerlijn:
M2	Erbij en eraf t/m 5
E2	Erbij en eraf t/m 10
M3	Erbij en eraf t/m 12
E3	Erbij en eraf t/m 24
M4	Optellen en aftrekken t/m 100 met mooie getallen
E4	Optellen en aftrekken t/m 100 met lastige getallen
M5	Optellen en aftrekken t/m 500
E5	Optellen en aftrekken t/m 1000
Materiaalsuggesties	<p><u>Uit materialenkist:</u></p> <ul style="list-style-type: none">✓ Rekenbus (zonder aanhanger) + toebehoren✓ Eierdoos + eieren <p>Optioneel:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Rekenrek✓ Fiches✓ MAB materiaal (losse blokjes)✓ teldopjes <p><u>Bijlagen bij opdrachten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Handleiding rekenbus Stappenplan 'som oplossen' <p><u>Beschikbare werkbladen 'voorstellen-concreet handelingsniveau':</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bussommen t/m 10 Eierdozen t/m 10 <p><u>Beschikbare werkbladen 'voorstellen-abstract handelingsniveau':</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Eraf t/m 10 met getallenlijn <p><u>Beschikbare werkbladen 'formeel-handelingsniveau'</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Erbij en eraf t/m 10 Erbij t/m 10 Eraf t/m 10 Zelf genereren: https://sommenprinter.nl/basisrekenenplusmin10.php <p><u>Online oefenmogelijkheden:</u></p> <p>Rekenspelletjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> https://www.digipuzzle.net/nl/leerspellen/rekenen-tot-10/ <p>Rekenen met plaatjes en getallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> https://www.rekenen-oefenen.nl/rekenen-groep-3/erbijsommen/erbij-tot-en-met-10/erbijsommen-tot-10-met-afbeeldingen-en-getallen (erbij)

	<ul style="list-style-type: none"> https://www.rekenen-oefenen.nl/rekenen-groep-3/erbij-sommen/erbij-tot-en-met-10/maak-er-een-som-bij-erbij https://www.rekenen-oefenen.nl/rekenen-groep-3/erafsommen/eraf-tot-en-met-10/erafsommen-tot-10-met-afbeeldingen-en-getallen-eraf https://www.rekenen-oefenen.nl/rekenen-groep-3/erafsommen/eraf-tot-en-met-10/maak-er-een-som-bij-eraf
Lesideeën ‘informeel handelingsniveau’	<p>Verhaal kip en eiermonster:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ Vertel de leerlingen een verhaal over een kip die de hele dag door eieren legt en een eiermonster dat de eieren pikt om ze op te eten. ☞ Verdeel rollen: één kind is kip, één kind is eiermonster. ☞ Geef de kip en het eiermonster om en om opdrachten. Bijvoorbeeld: “de kip legt 4 eieren” (laat eieren in eierdoos leggen) / “het eiermonster pikt 3 eieren”. ☞ Vraag de leerlingen na iedere opdracht hoeveel eieren er in de doos zitten. ☞ Laat de leerlingen vervolgens bedenken welke som erbij hoort en schrijf deze samen op. <p>Sommen met vingers:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ Laat een aantal vingers zien en voeg vingers toe of haal vingers weg. Vraag welke som erbij hoort en bespreek het antwoord.
Lesideeën ‘voorstellen- concreet handelingsniveau’	<p>Rekenbus</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ Zie handleiding rekenbus <p>Sommen oplossen met concreet materiaal</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ Laat de leerlingen erbij en eraf sommen neerleggen met verschillende materialen (potloden, snoepjes, knopen, etc.). Kunnen ze er een verhaaltje bij vertellen?
Lesideeën ‘voorstellen- abstract handelingsniveau’	<p>Sommen oplossen met abstract materiaal</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ Laat de leerlingen erbij en eraf sommen neerleggen met verschillende materialen (blokjes, fiches, rekenrek). Kunnen ze er een verhaaltje bij vertellen?
Rekenmodellen	<p>Stel de leerlingen tijdens de opdrachten steeds vragen volgens het <u>drieslagmodel</u>:</p> <p>Stap 1: Wat is het probleem? Wat ga je doen om het probleem op te lossen? Deze vragen leiden tot het plannen van een actie of bewerking.</p> <p>Stap 2: Wat ga je doen? Wat ga je uitrekenen? Wat doe je eerst? De uitwerking van de gekozen bewerking(en) leiden tot het vinden van een oplossing.</p> <p>Stap 3: Wat heb je gedaan? Wat betekent deze oplossing binnen de context waarmee je begon? Heb je de bewerking correct uitgevoerd?</p>

Handelingsmodel

Elk rekenonderdeel wordt benaderd via de vier fases: informeel handelen, voorstellen-concreet handelen, voorstellen-abstract handelen en formeel handelen. Gebruik zoveel mogelijk concreet materiaal vanuit de materialenkist, daarnaast kunnen werkbladen worden gebruikt en digitale hulpmiddelen. Bij het werken met de verschillende handelingsniveaus is het belangrijk dat de vertaalslag van het ene naar het volgende handelingsniveau expliciet wordt toegelicht. Dus bijvoorbeeld: “We gaan nu hetzelfde doen als net, alleen dan op papier”.

Hoofdlijnenmodel

Een goede rekenwiskundige ontwikkeling verloopt via het hoofdlijnenmodel: begripsvorming, ontwikkelen van oplossingsprocedures, vlot leren rekenen en flexibel toepassen. Alle vier de hoofdlijnen zijn dan ook terug te vinden in de begeleiding binnen fase oranje. Een nieuw leerstofonderdeel begint met *begripsvorming*. Door middel van materialen leert een kind betekenis te geven aan de getallen. Vervolgens leert het kind *oplossingsprocedures*. Om *vlot te leren rekenen* is er steeds weer aandacht voor automatiseren en memoriseren. Door contexten en verhalen bij de sommen te maken leren leerlingen de sommen *flexibel toe te passen*.